

ТАЄМНИЧИЙ ГОЛОС ЗА СПИНОЮ

Розділ I

Загадкове зникнення.

Женя Кисіль і капітан Горбатюк.

Перше знайомство з Вітасиком Граціанським

У суботу тридцятого вересня о тринадцятій годині двадцять п'ять хвилин раптово і загадково зник учень шостого «Б» класу Вітасик Дорошенко.

Останнім Вітасика бачив його друг і однокласник Женя Кисіль.

— Ну, давай розкажуй все по порядку! — старший слідчий карного розшуку капітан Горбатюк пильно примружився, дивлячись на Женю. Шестикласнику Киселю здалося, що ті примружені очі зазирали йому в самісіньку душу.

— Ну... — Женя зітхнув. — Ну, я вже казав Регіні Ігнатіївні... Я стояв у коридорі біля вікна. Бачу, Дорошенко зайшов до туалету. Минуло півгодини, а він не виходить. Нарешті я не витримав, зайшов — а в туалеті нікого нема.

— А може, ти не помітив, як він вийшов.

— Не міг я не помітити. Я весь час на двері дивився.

— А через вікно?

— Третій поверх. Та й зачинене було вікно. Тільки квартира. Вузька така. Не пролізти. Він же не горобець, щоб через квартиру вилетіти.

— А чого ти у коридорі стояв?

— Його чекав... — Женя одвів очі. — Щоб помиритися.

— Ви посварилися?

— Ага.

— Чого?

— Та я йому наговорив...

— Що?

— Та... різних слів... нехороших.

— Нащо?

— Та... через того Вітасика.

— Якого?

— Та Граціанського ж... Новачка. Він у нас тільки з'явився...

— Граціанського, кажеш, новачка... — якимсь неухважливо повторив капітан Горбатюк, оглядаючи «місце події», тобто туалет.

Після школи Женя ще нікому нічого не говорив, — ходив по місту, шукав, сумнівався. Хто його зна, може, він таки проґавив Вітасика, не помітив, як той вийшов...

Але надвечір, коли поприходили з роботи батьки, а Вітасик додому так і не з'явився, Женя не витримав і все розказав. Батьки сполошилися і побігли в міліцію. Почалося офіційне слідство.

У школі було порожньо й безлюдно. Пізній вечір. Тільки в кабінеті директора юрмилися схвильовані вчителі, не-

вміло заспокоюючи Вітасикових батьків. На «місці події» слідчий просив нікого не товктися. Він вирушив туди тільки вдвох з «головним свідком».

Капітан Горбатюк уважно оглянув туалет, скривився, почитавши деякі свіжі написи на стінах і на дверях, які технічки ще не встигли ліквідувати, помацав шпінгалети на вікні, визирнув із вікна у двір, обдивився і розвів руками:

— Щось не те. Через вікно ходу нема. Гола стіна, ринва далеко, аж он де... Або ти просто не помітив, як він вискочив, або...

— Не міг я не помітити! Я очей не зводив! Клянусь! — Женья гупнув себе кулаком у груди.

— Але ж зрозумій. Так не буває. Без причини, з доброго дива, не залишаючи жодного сліду, навіть у фантастичних творах ніхто не зникає. Все у світі має свої причини й наслідки. Кожна загадка має свою розгадку. Інша річ, що іноді її важко розгадати. Але розгадка є. Отже, давай думати разом. Куди він міг подітися? Хтось із туалету виходив після того, як туди зайшов твій друг?

— Виходив. Якийсь одинадцятикласник вусатий. Валера, здається, звать. Прізвища не знаю. Семикласник Гриша Свистуненко. Вася Таратута з шостого «А». І... і Вітасик Граціанський, про якого я вам говорив. Оце і все.

— А не міг він вийти разом із вусатим одинадцятикласником, ховаючись за нього?

— Не міг. Той одинадцятикласник повз мене отак-о пройшов.

— А за семикласника?

— Свистуненко ще менший за Вітасика. Дарма що семикласник. За нього не сховаєшся.

— А що ж ти наговорив своєму Вітасику через того новачка Вітасика? Ще й звать їх однаково.

— Та... Кажу ж, різні слова образливі...

— Чого?

— Бо дуже вже мій Вітасик тому Вітасику заздриє.

— Заздриє?

— Ага.

— Чого?

— Ну... через плеєр... І взагалі... Я йому сказав: «Невже ти здатний тільки заздрити, а сам ні на що путне не годен?».

— А ти не заздриє?

— Та хай він горить, той плеєр! Разом із Вітасиком! Граціанським, ясна річ.

Отут, дорогі друзі, давайте на якийсь час залишимо Женю Киселя наодинці з капітаном Горбатьком (ми ще до них повернемося обов'язково) і познайомимося ближче з новачком Вітасиком Граціанським, оскільки він у нашій детективній пригоді відіграє роль аж ніяк не останню.

Вітасик Граціанський з'явився у класі через два тижні після початку навчального року. Його поява не була несподіванкою. Всі вже знали, що у класному журналі записаний новачок. Першого ж вересня про це сповістила всезнаюча Муся Чапінога, племінниця вчительки математики Галини Сергіївни. Вона сказала, що новачка нема, бо він із батьками на курорті у Коктебелі, в Криму.

— Ич, паразит, — пхикнув Вітасик Дорошенко.

Ще й не побачивши навіть Граціанського, він уже вперше йому позаздриє. Вітасик Дорошенко ніколи не був у Криму тим паче у Коктебелі.

Коктебель! Це звучало по-іноземному, все одно як Ніцца, Біариц, Марсель... І викликало в уяві синє море, білі кораблі, пальми на набережній, по якій походжають туди-сюди прекрасні кінозірки й пихаті мільйонери у запаморочливих дорогущих шмотках...

— Чому паразит? — смикнула плечиком гарненька Милочка Петриківська. — Якби тебе повезли, і ти б поїхав. Просто заздриш.

Вітасик почервонів. По-перше, тому що це сказала Милочка. Що б вона не говорила, він завжди червонів. По-друге, тому що вона влучила у самісіньке, так би мовити, «яблучко».

— А от і паразит! — сказав Женя Кисіль. — У Коктебель їздять самі паразити — новочасні багатії.

Що б не сказала Милочка, Женя завжди заперечував. До того ж він був Дорошенків друг із першого класу.

— Ну от не люблю, коли не знають і патякають! — підтримала Милочку Оксана Фіцелович. — Не бачили ще хлопця у вічі, а вже обзивають. От не люблю! Подивилися б на себе!

— Є на що дивитися! — пхикнула Милочка.

Вітасик знову почервонів.

— Є чи не є, а все моє! Подумаєш, красива, як свиня сива! — Женя любив римувати.

Одне слово, як бачите, ще до своєї появи Вітасик Граціанський викликав у класі гарячі розмови і навіть дискусію.

І от він з'явився.

— Салют, чуваки! Привіт, чувихи! Ну, як у вас тут атмосфера? Жити можна? Кисень не перекривають?

Очі його весело іскрилися. Збентеженості, ніяковості, як це буває у новачків, не помічалось ані крихти.

Стрункий, кучерявий, гарний, з блискотливими карими очима, Граціанський одразу сподобався дівчаткам. І від перших же його слів вони охоче, поблажливо захихикали.

Хлопці хотіли втерти йому носа, і Шурик Дармовис уже навіть вигукнув:

— Диви, який шустрик! От я тобі зараз...

Але Граціанський миролюбно схилив голову набік і голосом кота Леопольда з мультфільму проказав — Реб'ята, давайте жити дружно!

Всі засміялися. Конфлікту не вийшло.

На Граціанському була фірмова джинсова куртка, адидасівські кросівки, на лівій руці японський годинник.

Вітасик перехопив затуманений погляд Милочки, спрямований на Граціанського, і в нього замарудило в грудях.

Так почалися муки заздрості Вітасика Дорошенка.

Граціанський виявився дуже компанійським хлопцем і з кожним днем завойовував дедалі більші симпатії класу. Уже й хлопці дивилися на нього з інтересом, а деякі навіть із захопленням. І Шурик Дармовис кинув Вовку Сороку і пересів до Граціанського, щоб грати з ним на уроках у «морський бій».

На перервах навколо Граціанського завжди юрмився великий гурт однокласників, які, роззявивши рота, слухали його дотепні теревені. А теревенити Граціанський був гарздий: то він розповідав про письменницький будинок творчості у Коктебелі, де бачив на пляжі найзнаменитіших письменників у самісіньких плавках. То про Піцунду на Кавказі, про мавпячий розплідник в Африці, де його мало не вкрав орангутанг. То про Балтику, де ходив у море на справжньому риболовецькому траулері і трохи не випав за борт... То про захоплюючі мандрівки на пароплаві по Дунаю. Здається, пів земної кулі об'їздив із батьками той чортів Граціанський.

А Вітасик Дорошенко, крім села Війтівці на Вінниччині, де жила його бабуся, та Дніпропетровська, де жили дядько з тіткою, ніде в житті ще й не був.

Незабаром увесь клас уже признав Вітасика Граціанського. Лише Вітасик Дорошенко та Женя Кисіль зберігали ворожий нейтралітет. Відверто виступати проти нього вони вже не наважувалися. Але й поділяти захоплення однокласників не могли. Коли Милочка говорила з Граціанським, Вітасик мовчки зціплював зуби і червонів, а Женя намагався сказати їй щось ущипливе. Та Милочка в їхній бік навіть не дивилася і уваги на їхні «демарші» не звертала аніякісінької.

Батько Граціанського був якимось начальником у торговельній мережі, і переїхали вони у цей район тому, що

купили квартиру в новому будинку. То був будинок особливого планування — з двоповерховими квартирами з каміном у вітальні, з кількома санвузлами, про який, зітхаючи, говорили усі мешканці їхнього району. В тому незвичайному будинку придбали квартири і люди незвичайні — футболісти, хокеїсти, заслужені артисти, лауреати і високопосадовці. Головною причиною зітхань у чергах була не стільки ота казкова двоповерховість квартир, скільки санвузли, бо там, серед іншого, була одна річ, про яку говорилося, стишуючи голос, червоніючи й опускаючи очі. То була річ сороміцька і називалася вона «біде» (з наголосом на кінці).

Переважна більшість класу навіть не уявляла, що така сороміцька річ взагалі існує в природі... І коли Граціанський розповів, що то таке, хлопці дуже розвеселилися. І довго реготали противними голосами. А Женья вирішив, що на цьому можна зіграти, і на відомий мотив склав про Граціанського пісеньку:

*І шумить, і гуде,
Бо у нього є біде,
Ви такого ні у кого
Не побачите ніде.*

Але пісенька успіху не мала. Дівчата сказали «Фу!», а хлопці промовчали.

Авторитет Граціанського не похитнувся ні на міліметр.

Вітасик уже кілька разів пробував обережно різними натяками заводити з батьками розмову і про джинсовий костюмчик, і про адидасівські кросівки, і про японський годинничок. Але натяки до батьків не доходили. Вітасикові батьки були звичайнісінькі люди: тато Дорошенко — енергетик на заводі металовиробів, мама — економіст у конторі, назву якої Вітасик ніяк не міг запам'ятати. Звідки ж їм було узяти отой адидас?

Вітасик, звичайно, це чудово розумів, але... Як же ж хотілося мати оте, що мав його теско Граціанський! І коли

тато після одного з натяків сказав, що головне у шкільному житті не різний мотлох, джинсики-кросівки, а навчання, Вітасик так скривився, наче розкусив кислцію.

Та зовсім був повержений Вітасик, коли одного разу Граціанський прийшов у школу з найновішим mp3-плеєром. О! То була бомба не лише для Вітасика. Для всього класу. Такий плеєр у шестикласника! Граціанський великодушно дав послухати всім — усім без винятку. Кожен вставляв у вуха маленькі навушнички і завмирав на хвилину з роззявленим ротом.

І як не ставилися у душі до Граціанського Женья і Вітасик, не вистачило в них сил відмовитися. То вже треба було бути надлюдиною. А вони були люди звичайні. І коли надійшла черга спершу до Киселя, він мовчки тремтячими руками запхнув у вуха навушнички.

Потім те ж саме зробив Дорошенко. І враз поринув у дурманні ритми наймоднячої музики. То було неймовірно. Такий крихітний плеєр, а в тебе повна голова музики.

Граціанський усміхався поблажливо й переможно.

Коли на уроці літератури Вітасик, як завжди, обернувся до Милочки, то побачив, що вона сидить зі скляними очима, відчужена та бліда. І хоч під її пишним волоссям, що спадало на вуха, не видно було навушничків, Вітасик зрозумів, що вона — слухає!

Граціанський захоплено грав із Дармовисом у «морський бій» і на Милочку навіть не дивився.

Серце Вітасика Дорошенка повільно розривалося на дрібненькі шматочки.

То була пекельна мука.

Як заздри в він Граціанському!

Тоді-то й признався він Жені...

А Женья йому й наговорив...

І вони посварилися.

Отут нам саме й час повернутися на «місце події», де Женья Кисіль щойно закінчив розповідати капітану Горбатьку про Вітасика Граціанського.

— А хто вийшов із туалету останнім? Перш ніж туди за-
йшов ти? — примружився капітан.

— Граціанський.

— Отже, він, а не ти, останнім бачив твого друга. Ти з
ним не говорив?

— Не говорив. Хотів, але не зміг. Його нема вдома. Вони
кудись усі на машині поїхали. Сусідка сказала.

— Сьогодні?

— Ага.

— Ну що ж... Цілком природно. Є у людей машина, чого
не поїхати. Така погода... Доведеться розмову з Вітасиком
Граціанським відкласти до понеділка, — капітан Горба-
тук зітхнув. Ні огляд «місця події», ні розмови з голов-
ним свідком на загадкове зникнення шестикласника До-
рошенка світла не пролили.

Перший день слідства не приніс анічогісінько.

Розділ II

Два капітани.

Несподіваний телефонний дзвінок.

Справа заплутується ще більше

Капітан Горбатук сидів у своєму кабінеті, дивився
у розчинене вікно і чухав потилицю. Він не любив
безглузвих, як то кажуть, тупикових ситуацій. А ця була
саме такою. За родом своєї діяльності йому весь час дово-
дилося мати справу з секретами, загадками і таємницями.
Він їх ніколи не боявся, терпляче починав розплутувати
найзаплутаніший клубок найскладніших ситуацій, обе-
режно перебираючи то ту, то іншу ниточку. Але тут жод-
ної ниточки не було. То не був клубок, то була більярдна
куля — гола як коліно. Хлопець зайшов у туалет на тре-
тьому поверсі і зник, пропав, як булька на воді. Жодного